

Opgave 3 Wat is de Wat

Het boek *Wat is de Wat* vertelt het verhaal van Valentino, een jongen die een vluchteling wordt in een door oorlog verscheurd Soedan. Het is geschreven door Dave Eggers. Hij vormde het levensverhaal van Valentino om tot een roman en de volledige opbrengst van het boek komt ten goede aan een stichting die zich inzet voor de wederopbouw van het geboortedorp van Valentino.

Eggers is ervan overtuigd dat één-op-één-hulp de enige manier is om verandering te bereiken en hij is van mening dat zoiets voor de meeste mensen redelijk gemakkelijk is in te passen in hun leven.

Eggers is tevreden over wat hij voor het geboortedorp van Valentino heeft kunnen betekenen. Hij vindt dat het niet zoveel zin heeft om lang stil te staan bij de problemen die nog niet zijn opgelost. Hij richt zich liever op problemen die hij wél kan oplossen. Met de opbrengst van het boek hebben Eggers en Valentino inmiddels een school gebouwd. Het boek stelt de lezer voor allerlei vragen over de ellende in de wereld in het algemeen en die van Soedan in het bijzonder. Vragen over de ellende in de wereld kunnen moreel of politiek-ethisch zijn.

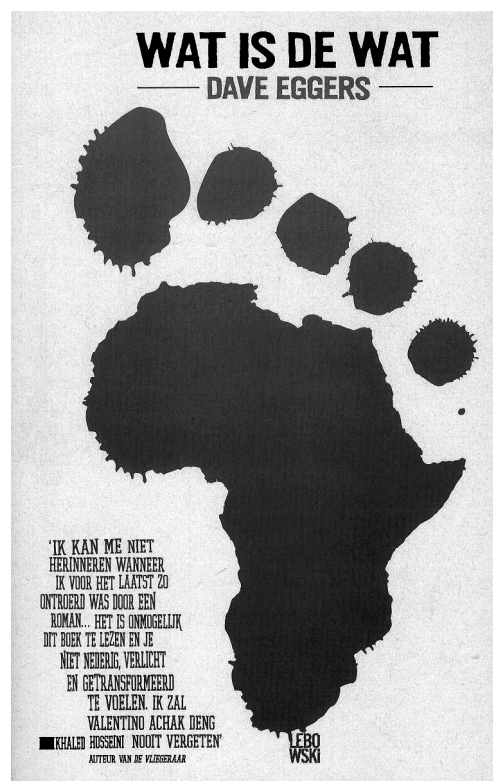
1p 11 Leg uit of Eggers zich met morele vragen of met politiek-ethische vragen bezighoudt.

Veel filosofen zijn het erover eens dat het goed is om anderen te helpen. Maar hoe ver moeten we gaan? Liam Murphy begrenst de morele plicht tot liefdadigheid door de introductie van het begrip 'billijk deel'.

Eggers geeft méér dan dit 'billijke deel' omdat hij heeft besloten de opbrengst van zijn roman aan het goede doel te doneren.

2p 12 Leg uit waarom Eggers volgens Murphy niet meer dan een 'billijk deel' aan het goede doel hoeft te doneren.

Beargumenteer vervolgens vanuit de plichtethiek of Kant het met de onderbouwing van Murphy eens zou zijn.

Wanneer Valentino met een groep andere vluchtelingen in Amerika aankomt, wordt hij opgevangen door verschillende hulporganisaties en kerken die hem helpen met het vinden van een tijdelijke woning. Valentino wordt overweldigd door de luxe, zoals lichtschakelaars en televisies met 120 kanalen. Dan krijgt hij een eigen woning en helpen vrijwilligers van hulporganisaties hem bij het vinden van een baantje. Ze leren hem over sneeuw en wat voor kleding hij dan nodig heeft.

Gaandeweg komt Valentino erachter dat hij met zijn baantje niet voldoende verdient om in zijn eigen levensonderhoud te voorzien. Hij moet nóg een baantje zoeken en is teleurgesteld dat hij geen tijd en geld heeft om aan een opleiding te beginnen.

Ook merkt Valentino dat hij niet automatisch geaccepteerd wordt. Op straat roepen jonge zwarte Amerikanen hem toe dat hij terug naar Afrika moet gaan en geven ze zijn voorouders de schuld van de slavernij. Net als veel van zijn medevluchtelingen wordt Valentino het slachtoffer van gewelddadige beroving en discriminatie. Toch blijft Valentino hoopvol en dankbaar voor de kansen die hem geboden worden. De vrijwilligers steunen Valentino door tijd en geld in hem te investeren.

Volgens de Amerikaanse filosoof Rawls is het soms nodig om de kloof tussen arm en rijk te verkleinen; zowel de kloof tussen arme en rijke burgers als de kloof tussen arme en rijke staten. Hij geeft daarvoor twee redenen.

- 4p 13 Leg uit dat de twee redenen van Rawls:
- beide van toepassing zijn op de hulp voor Valentino, en
 - overeenkomen met de twee redenen die Rawls herkent om te investeren in mislukte staten.

Valentino voelt zich in Amerika buitengesloten en niet gewaardeerd, ook niet als hij ergens een baantje heeft. Op de laatste pagina's van *Wat is de Wat* neemt Valentino zich voor weerbaarder te worden en niet langer een blok aan het been te zijn van mensen die al veel voor hem hebben gedaan. De laatste woorden van het boek vertellen waar hij de kracht vandaan haalt. Hij richt zich tot de lezer van het boek:

tekst 4

Het geeft me kracht, een haast ongelooflijke kracht, te weten dat jij er bent. Ik bereik je ogen, je oren, ik overbrug de inklapbare afstand die tussen ons ligt. Wat zijn we gezegend dat we elkaar hebben. Ik leef en jij leeft, dus we moeten de lucht met onze woorden vullen. Ik zal deze dag vullen, en de dag van morgen en alle dagen totdat God me tot zich roept. Ik zal verhalen vertellen aan mensen die willen luisteren en aan mensen die niet willen luisteren, aan mensen die naar me toe komen en aan mensen die hard weglopen. En al die tijd zal ik weten dat jij er bent. Hoe zou ik kunnen doen alsof jij niet bestaat? Dat is haast even onmogelijk als het voor jou zou zijn om te doen alsof ik niet besta.

bron: Dave Eggers, Wat is de Wat

Door zich tot de lezer te richten beschouwt Valentino zichzelf en de lezers van *Wat is de Wat* als leden van dezelfde gemeenschap.

Volgens Aristoteles is de mens een gemeenschapswezen.

- 3p 14 Leg uit dat Valentino's oproep hem volgens Aristoteles dichterbij een goed leven brengt met behulp van:

- Aristoteles' opvatting van de mens als gemeenschapswezen, en
- een citaat uit tekst 4.

Beargumenteer vervolgens met een eigen definitie van 'gemeenschap' of Valentino zichzelf en de lezers van *Wat is de Wat* terecht als leden van dezelfde gemeenschap beschouwt.

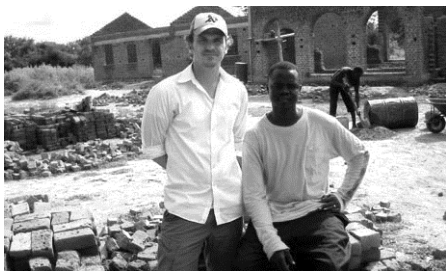
Het geboortedorp van Valentino ligt in Soedan. Darfur is de regio in Soedan waar de burgeroorlog het hevigst was. In Darfur waren veel internationale waarnemers van de VN.

In 2007 werd Jan Pronk, een Nederlandse VN-gezant, door de Soedanese regering het land uitgezet. De Soedanese regering accepteerde niet dat Jan Pronk volhield dat zij zich niet aan verdragen zou houden en de mensenrechten zou schenden door militieën aan te zetten om het vuile werk voor de regering op te knappen.

Een woordvoerder van de secretaris-generaal van de VN nam afstand van de uitlatingen van Pronk door ze als persoonlijke mening af te doen.

- 3p 15 Geef aan welk dilemma er bestaat tussen collectieve en individuele zelfbeschikking.

Leg vervolgens uit dat dit dilemma speelt voor de VN ten aanzien van Soedan.

In de afbeelding hiernaast zie je Dave Eggers en Valentino voor de school in aanbouw die Valentino's naam zal dragen.

Na zijn verblijf in de VS keert Valentino terug in zijn dorp in Soedan. Eggers vertelt daarover het volgende:

tekst 5

“Toen het boek was verschenen, reisden we af naar zijn dorp en vertelden de dorpingen dat er geld zou komen voor een nieuwe stichting en dat Valentino een school wilde bouwen”, vertelt Eggers.

“Vervolgens hebben we iets van een week of zo talloze vergaderingen aangehoord. We begrepen dat ze vooral een middelbare school nodig hadden. Het was maar goed dat we eerst goed hebben geluisterd, dat doen hulporganisaties lang niet allemaal.”

Tijdens hun verblijf wordt aan Valentino een stuk grond vlak naast het centrale marktplein toegewezen. “Er werd een ceremonie gehouden en de hele gemeenschap kwam opdraven”, zegt Eggers.

naar: Sarah Morrison op www.theguardian.com

Volgens de Amerikaanse filosoof Michael Walzer zijn rechtvaardige oplossingen vooral een zaak van de lange termijn en kan die rechtvaardigheid alleen lokaal gevonden worden, bijvoorbeeld door een verhaal als dat van Valentino.

- 2p **16** Leg met gebruik van tekst 5 uit:
- waarom de internationale gemeenschap zich volgens Walzer wat betreft de langetermijnverdeling van sociale goederen in Soedan terughoudend moet opstellen, en
 - hoe een verhaal zoals dat van Valentino volgens Walzer een positieve rol kan spelen bij het vinden van lokale rechtvaardigheid.